

Врз основа на член 16 ставови (2) и (3) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24, 74/24 и 170/24), Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на _____ година, донесе

ПРОГРАМА „ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ“ ЗА 2025 ГОДИНА

I. В О В Е Д

Кардиоваскуларните и респираторните болести се најчести заболувања кај населението како во светски рамки така и во Република Северна Македонија.

Зголемениот крвен притисок, зголемените маснотии во крвта, дебелината, дијабетот, неправилната исхрана, недоволната физичка активност, се најчести ризик фактори за настанување на кардиоваскуларните заболувања.

Најзначајните ризик фактори за појава на незаразни болести, можат да се спречат и да се контролираат.

Масовните незаразни болести се водечка причина за смрт и инвалидитет ширум светот.

Причинители на висока зачестеност на масовни незаразни болести во последните децении од дваесеттиот век и почетокот на овој век се значајните и брзи промени во начинот и стилот на живот на современиот човек. Најмногу се изразени промените во начинот на исхрана, нивото на физичка активност, зголемената употреба на алкохол и тутун. Во интеракцијата на физичката активност, храната, исхраната и на здравјето на луѓето, вклучени се следните релевантни аспекти: енергетската потрошувачка преку физичката активност како важна компонента на енергетската рамнотежа што ја определува телесната тежина.

Превентивните прегледи за навремена контрола на крвниот притисок, телесната тежина, одредување шеќер и маснотии во крвта се битен елемент за навремено спречување на појава на кардиоваскуларни заболувања.

Едукација на населението за потребата од навремени превентивни прегледи за контрола на сопственото здравје е битен фактор за рано откривање и спречување болести.

Параметри на здравјето кои е потребно да се следат се: крвен притисок, телесна тежина, висина, индекс на телесна маса, шеќер и маснотии во крвта. На граѓаните потребно е во исто време да им се даваат и конкретни совети за грижа за сопственото

здравје како совети за промоција на здрави животни стилови, за начинот на исхрана, заштита од високите температури и важноста на превентивните прегледи.

1. Бесплатни прегледи - треба да се спроведува по една акција на секои два месеци - Со оваа активност на сите граѓани им се дава можност да извршат бесплатен превентивен преглед и тоа независно од нивниот статус на здравствено осигурување.

Активностите се состојат во бесплатни лекарски прегледи, мерење крвен притисок, телесна тежина и висина, индекс на телесна маса, одредување шеќер и маснотии во крвта и други лекарски совети. Резултатите од мерењата се соопштуваат на лице место.

При прегледите се даваат и совети за грижа за здравјето, начин на исхрана, заштита од високите температури, а се делат и промотивни печатени едукативни материјали за правилен начин на живот и исхрана.

Активностите се спроведуваат на отворен и затворен простор во зависност од временските прилики, а за местото, денот и времето на спроведување на прегледите, населението ќе биде известено преку локалните медиуми и месните заедници.

Секој здравствен дом и општа болница со проширена дејност треба да обезбеди по шест акции на годишно ниво, во рурално подрачје.

Динамиката на спроведување на активностите ќе биде еднаш на два месеци и тоа по една акција во следните периоди од 01.01.2025 година до 28.02.2025 година, од 01.03.2025 до 30.04.2025 година, од 01.05.2025 до 30.06.2025 година, од 01.07.2025 до 30.08.2025 година, од 01.09.2025 до 30.10.2025 година и од 01.11.2025 до 31.12.2025 година.

Здравствените тимови ќе бидат составени од лекар, медицинска сестра и возач.

Резултатот од анализата ќе се евидентира во евидентен лист и се доставува до Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

Извршители - Здравствени домови и општи болници со проширена дејност.

2. Материјални трошоци за спроведување на акции за бесплатни прегледи.

Извршители - Здравствени домови и општи болници со проширена дејност.

3. Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај.

Извршители - Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

4. Активности за превентивни прегледи при тоplotни бранови кои ќе бидат спроведени од страна на сите здравствени домови и општите болници со проширена дејност.

Извршители - Здравствени домови и општи болници со проширена дејност.

5. Трошоци за гориво за Рурални концесионери - над 25 km оддалеченост од здравствениот дом до руралните концесионери. За остварување на оваа активност ќе се обезбедат трошоци за пат за руралните доктори .

Од 25 до 35km – ќе добиваат 11.000,00 денари максимум за патни трошоци .

Од 35 до 45km – ќе добиваат 13.000,00 денари максимум за патни трошоци.

Над 45km - ќе добиваат 15.000,00 денари максимум за патни трошоци.

Извршители –Руралните концесионери.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Целта на оваа програма е активен пристап до граѓаните од руралните средини, контрола на нивното здравје, навремено и соодветно лекување и препораки за превенција на здравјето.

III. ПОДГОТВИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ ЗА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

За време на поготивителните активности за целосно и навремено спроведување на оваа програма се организираат средби со одговорните лица на здравствените установи – извршители на активностите. Воедно, навремено се обезбедуваат потребните медицински материјали, промотивни материјали и друг потребен инвентар.

За таа цел ќе се спроведат следните активности:

- изготвување на список со одговорни лица по здравствени установи и општи болници со проширена дејност и нивни телефонски броеви,
- изготвување на календар со локалитети за поставување на пунктови за вршење на превентивните прегледи (на два месеци),
- изготвување на евидентен лист за индивидуалниот превентивен преглед, со содржината за антропометриските мерења за определување на индексот на телесна маса, мерење на нивото на шеќерот и холестеролот во крвта и крвниот притисок,
- набавка на апарати за анализа, ленти за одредување на шеќерот и холестеролот во крвта и ланцети и
- подготовка на анкетните листи во постоечкиот софтвер.

IV. ЕВАЛУАЦИЈА НА ДОБИЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИТЕ ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕГЛЕДИ

Секој извршен превентивен преглед се евидентира во посебен евидентен лист кој се доставува до Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија.

По обработката на добиените индивидуални листи за вкупниот период, Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија изготвува студија за добиените резултати од превентивните прегледи по здравствени домови и општи болници со проширена дејност на ниво на државата со препораки за подобрување на здравствената состојба кај граѓаните.

V. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОГРАМАТА
Табела 1

Ред. бр.	Активност	Единица/вредност	Извршители	Износ (во денари)
1.	Надоместок за ангажирање на тимовите кои ќе одат на терен за спроведување на бесплатни прегледи	3.200,00 денари (една посета тим лекар, сестра и возач) (по 6 посети годишно) 33*6*3.200,00 денари	Здравствени домови и општи болници со проширена дејност	633.600,00
2.	Материјални трошоци за спроведување на акции за бесплатни прегледи (кутии, алкохол, бензин, вода, безалкохолни пијалоци и друго)	33*12.000,00 денари (годишно)	Здравствени домови и општи болници со проширена дејност	396.000,00
3.	Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај	120.000,00 денари (годишно)	Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија	120.000,00
4.	Активности за превентивни прегледи при топлотни бранови	33*3.200,00 денари (годишно)	Здравствени домови и општи болници со проширена дејност	105.600,00

5.	Трошоци за гориво за Рурални доктори (над 25 km оддалеченост).	За остварување на оваа активност ќе се обезбедат трошоци за гориво за руралните доктори. Максимална месечна исплата ќе биде до 15.000,00 денари од потрошените средства за патни трошоци. од 25 до 35km= 11.000,00денари од 35 до 45km= 13.000,00денари и над 45km=15.000,00денари	Руралните концесионери	1.744.800,00
	ВКУПНО			3.000.000,00 денари

Извршители на оваа програма се здравствените домови, општите болници со проширена дејност, Институтот за јавно здравје на Република Северна Македонија и Руралните концесионери.

Неизмирените обврски по основ на остварени права согласно Програмата „Здравје за сите“ за 2024 година, ќе бидат исплатени во текот на 2025 година.

Оваа програма ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година во износ од **3.000.000,00** денари.

VI. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА,**

Бр. _____
_____ 2025 година
Скопје

проф. д-р Христијан Мицкоски

